

V rámci rozvojového projektu MŠMT na rok 2011 „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“

ÚVOD

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

Přicházíme po letních prázdninách se 7. číslem newsletteru o poradenství, který již 4. rokem vydáváme v rámci rozvojových projektů MŠMT ČR „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“ a „Rozvoj psychologického poradenství na VŠ v ČR“. V oblasti prezentace aktivit projektu přinášíme především upoutávku na začátek nového cyklu kurzu pro vysokoškolské poradce, který je organizován partnerem projektu Univerzitou Karlovou v Praze.

Jelikož se VŠ poradci a další poradenští odborníci na mnoha odborných akcích často setkávají s tématy spjatými se SŠ poradenstvím, které má s VŠ poradenstvím mnoho společných problémů, zvolili jsme právě poradenství na SŠ jako aktuální téma tohoto čísla.

Nechybí však opět ani praxe z oblasti vzdělávání poradců v zahraničí. Dále přinášíme zprávy z odborných akcí a také informace o aktuálních akcích pro nadcházející období.

AKTUALITY

- Mezinárodní konference Poradenské dny
- Festival vzdělávání dospělých AEDUCA 2011
- Mezinárodní konference Profesní designování a kariérové poradenství „Výzvy a nové horizonty“
- Mezinárodní konference Vzdělávání a pedagogická psychologie
- Akce NACADA (National Academic Advising Association)

ROZVOJOVÝ PROJEKT NA ROK 2010

→ ZAČÍNÁ TŘETÍ BĚH KURZU PRO VYSOKOŠKOLSKÉ PORADCE

PhDr. Hana Urychová, Informačně-poradenské centrum UK

Vysokoškolské poradenství zahrnuje široký okruh témat, jejichž různorodost klade vysoké nároky na pracovníky, na jejich znalosti i dovednosti. Zároveň je třeba respektovat, že jednotlivé fáze studia vyžadují akcent na jiné informační a poradenské služby poskytované studentům. Potřeby jednotlivých cílových skupin by měly být vodítkem pro volbu adekvátních služeb vysokoškolského poradenského pracoviště. Jiné potřeby mají uchazeči o studium, na které se zaměřuje studijně-orientační poradenství, jiné potřeby

mají noví studenti, kteří se chtějí zorientovat v novém prostředí a vyrovnat se se změnami i novými nároky na ně kladenými. V průběhu studia se mohou objevit potíže studijního i osobního rázu nebo může dojít k rozporu mezi představami studenta o vybraném oboru a realitou. Ne každý pracovník, který působí v roli poradce, se setkává se všemi uvedenými situacemi.

Cílem kurzu je seznámit pracovníky - vysokoškolské poradce - i s dalšími tématy, které

OBSAH

ROZVOJOVÝ PROJEKT NA ROK 2011

- 1 Třetí běh kurzu pro vysokoškolské poradce
- 2 Evidenční systém pro vysokoškolské poradenství

REPORT Z AKCÍ PRO PORADCE

- 3 Konference AVŠP Aktuální problémy vysokoškolského poradenství
- 4 CareerCon 2011 - setkání vedoucích kariérových center na evropských univerzitách

Z OBLASTI PORADENSTVÍ NA ZŠ A SŠ

- 5 Rozvoj školních poradenských pracovišť

ROZHOVORY

- 6 Školní psycholog na gymnáziu

ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI

- 7 Master in Counselling na University Sains Malaysia

AKTUALITY

zahrnuje psychologické, studijní a studijněorientační, kariérové a speciální poradenství. Absolvent kurzu by měl být poučen v základních metodách jednotlivých druhů poradenských služeb a trendech jejich rozvoje.

Kurz je určen k dalšímu vzdělávání pracovníků, kteří působí na vysoké škole v roli poradců a chtějí aktualizovat a rozšířit své znalosti a zdokonalit své dovednosti, jež potřebují k výkonu své práce.

Jednotlivé části kurzu zpracoval tým lektorů, mezi nimiž jsou odborníci z pěti fakult Univerzity Karlovy (Filozofické, Pedagogické, 1. lékařské, 3. lékařské, Husitské teologické) i z dalších vysokých škol (Vysoké školy ekonomické, Masarykovy univerzity, Univerzity v Hradci Králové a Vysoké školy báňské - Technické univerzity v Ostravě), na některých částech se podíleli specialisté z praxe.

Kurz obsahuje 8 modulů (+ úvodní a závěrečný modul), které se dělí do dalších kapitol a podkapitol. Moduly jsou zaměřeny na následující témata:

- Rozvoj VŠ poradenství v evropském kontextu
- Psychologické poradenství
- Supervize
- Kariérové poradenství
- Studijní poradenství
- Speciální poradenství
- Duchovní poradenství
- Vybrané dovednosti

První - pilotní - běh kurzu probíhal prezenční formou v roce 2009. Kurz byl hodnocen účastníky velmi pozitivně, ale tato forma byla velmi časově náročná a žádný z účastníků nemohl absolvovat všechny přednášky. V dalším roce proto byla zpracována distanční forma kurzu, která byla pro účastníky z hlediska časového přístupnější a vyhovovala jejich možnostem.

U distanční formy kurzu se počítá se samostudiem účastníka. Celková doba studia je 90 hodin. Pro kontrolu studia slouží účastníkům sebereflexní otázky a úkoly, které nejsou povinné. Pro úspěšné ukončení kurzu je nutno absolvovat závěrečný test (na požadovaný počet bodů). Absolventi kurzu obdrží osvědčení o absolvování kurzu.

Další běh kurzu bude zahájen 5. září 2011 úvodním setkáním, kde budou účastníci seznámeni s výukovým prostředím MOODLE,

a potrvá 9 týdnů. Kurz bude v roce 2011 zdarma.

Podmínkou studia v kurzu je držení průkazu UK (u uchazečů bez vztahu k UK se jedná o průkaz externího uživatele služeb UK), na který je vázáno získání přístupového hesla. Vydání průkazu je zpoplatněno 180 Kč. Průkaz i heslo budou uchazečům vydány při zahajovacím setkání. Průkaz lze využívat také například ke knihovnickým službám UK, vzdálenému přístupu k informačním zdrojům UK apod. Kurz je vzhledem k možnostem lektorů otevířen pro limitovaný počet 30 účastníků, doporučujeme z toho důvodu v případě Vašeho zájmu registraci neodkládat.

Registrace je možná na adrese:

<http://ipc1.cuni.cz/poradenstvi/index.htm>

Dotazy rádi zodpovíme na e-mailové adrese: Lukas.Krupicka@ruk.cuni.cz. Těšíme se na setkání s Vámi. ■

→ EVIDENČNÍ SYSTÉM PRO VYSOKOŠKOLSKÉ PORADENSTVÍ

Mgr. Magda Šutrová a Mgr. Jiří Černý

Institut celoživotního vzdělávání VUT v Brně

Evidenční systém pro vysokoškolská poradenská pracoviště vznikl za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy za účelem systematizace, zpřehlednění a usnadnění práce vysokoškolským poradcům. Jedná se o webovou on-line aplikaci určenou pro evidenci aktivit vysokoškolské poradny. A to zejména aktivit individuálního charakteru, jako například psychologické poradenství, kariérové poradenství, koučování a další. Aplikace je dostupná na adrese www.vsporadna.cz a je funkční ve všech běžných typech internetových prohlížečů (Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera a dalších). Je vhodné používat vždy aktuální verzi prohlížeče. Aplikace je bezplatná pro všechny VŠ poradny v ČR.

ZABEZPEČENÍ EVIDENČNÍHO SYSTÉMU

Celá aplikace je umístěna na centrálním serveru s 24 hodinovým dohledem a pravidelným zálohováním. Údaje jsou zašifrovány a zabezpečeny proti zneužití (programové skripty jsou kompilovány metodou ionCube,

údaje v databázi šifrovány neveřejným algoritmem Cryptit). Vedoucí poradny mohou kdykoli provést zálohování všech dat vlastní poradny. Soubor je možné stáhnout a uložit na externí médium.

SDÍLENÍ EVIDENČNÍHO SYSTÉMU S DALŠÍMI PORADCI A PORADNAMI

Jednotlivé VŠ poradny jsou na sobě nezávislé, nesdílí spolu žádné údaje.

V každé poradně může být neomezený počet poradců, kteří se dělí na základě oprávnění na 2 skupiny: „poradce“ a „vedoucí poradny“. Oprávnění „poradce“ má k dispozici vlastní kalendář, do nějž vkládá své záznamy. Vytváří a spravuje své klienty a záznamy o nich. Má k dispozici vlastní statistiku aktivit a může spravovat své osobní údaje.

Oprávnění „vedoucí poradny“ má nad rámec „poradce“ možnost upravovat údaje o poradně, vytvářet a spravovat místnosti, vytvářet a spravovat další poradce a má k dispozici statistiku celé poradny.

KALENDÁŘ ZÁZNAMŮ

Každý přihlášený uživatel má k dispozici svůj osobní kalendář. Kalendář je možno zobrazit pro daného poradce „Můj kalendář“ (výchozí nastavení) či pro konkrétní místnost a její obsazenost. Kalendář zobrazuje záznamy v rozmezí pracovní doby poradce (výchozí nastavení mezi 8-17 h), je ovšem možno zobrazit přehled celého dne.

PRÁCE SE ZÁZNAMY V KALENDÁŘI

Záznamy se do kalendáře vkládají kliknutím na konkrétní datum a čas (od-do). Navíc lze nastavit, zda se daný termín zobrazí na webu jako „volný“ (tzn. studenti se na něj mohou přihlásit). Je možné nastavit místnost konzultace. Aplikace umožňuje nastavit kategorii události (např. Diagnostika) a její podkategorii (např. Psychologická diagnostika). Poradce může vybrat klienta (automaticky se zobrazí jeho dosavadní počet návštěv), případně vytvořit nového. Ke každému záznamu lze zapsat poznámku a lze jej dodatečně upravovat či smazat. Pokud

datum a čas záznamu koliduje s jiným, dojde k upozornění, přičemž záznam nebude uložen. V aplikaci lze vytvářet a spravovat neomezené množství klientů. U každého klienta může poradce nastavit identifikační kód, jméno, příjmení, e-mail, telefon a poznámku. Způsob, jakým budou klienti identifikováni, a s ním spjatá ochrana osobních údajů je na každém poradci zvlášť.

PORADCE

Každý poradce může upravit své vlastní osobní údaje (jméno, příjmení, e-mail, telefon a heslo). Dále si může poradce nastavit výchozí hodnoty záznamů v kalendáři (pracovní

doba, délku sezení, místnost či typ události).

TVORBA STATISTIK

Aplikace generuje automaticky statistiku, a to jak pro konkrétního poradce „Moje statistika“, tak i pro celou poradnu „Statistika poradny“ (tato je dostupná pouze vedoucímu poradny). Statistika nabízí přehled o celkovém počtu místností, poradců a klientů dané poradny. Lze zobrazit souhrnnou statistiku (členěno dle kategorií) či rozšířenou statistiku (členěno dle kategorií a podkategorií). Zobrazen je vždy nejen počet jednotlivých záznamů (sezení, událostí), ale i celkový čas jejich trvání.

ZOBRAZENÍ VOLNÝCH TERMÍNŮ KONZULTACÍ NA WEBU

Každá poradna má k dispozici veřejně přístupný kalendář, kde mohou poradci vypisovat své „volné“ termíny. Webová adresa veřejného kalendáře je www.vsporadna.cz/zkratka-univerzity (např. www.vsporadna.cz/vut). Pokud má kdokoli o „volný“ termín zájem, klikne na něj, vyplní informace o své osobě a tyto informace se odešlou na email poradce, který termín vypsal.

Zájemci o registraci poradny mohou kontaktovat pana Černého na cerny@lli.vutbr.cz. ■

REPORT Z AKCÍ PRO PORADCE

→ KONFERENCE AKTUÁLNÍ PROBLÉMY VYSOKOŠKOLSKÉHO PORADENSTVÍ

doc. PhDr. Ing. Eva Jarošová, Ph.D., Mgr. Šárka Karmazínová, PhDr. Mgr. Libor Novosad, Ph.D., PhDr. Hana Urychová
Asociace vysokoškolských poradců

Konference Aktuální problémy vysokoškolského poradenství se uskutečnila v Poděbradech ve dnech 28.-29. června 2011. Pořádala ji Asociace vysokoškolských poradců, o.s. Cílem konference bylo vytvořit platformu pro vzájemný přenos zkušeností vysokoškolských poradců pracujících na vysokých školách v České republice i v zahraničí, a tím vytvářet možnost pozitivně ovlivňovat další rozvoj vysokoškolského poradenství i vysokoškolského vzdělávání. Jedním ze záměrů pořadatelů bylo iniciování diskuse o roli vysokoškolského poradenství v procesu reformy vysokoškolského vzdělávání v České republice.

Příspěvky v plénu se zabývaly trendy v rozvoji VŠ vzdělávání v ČR na pozadí evropského vývoje a s tím souvisejícími směry rozvoje VŠ poradenství. Vzhledem ke vzrůstajícímu počtu zahraničních studentů na českých vysokých školách byla formulována specifika multikulturního poradenství. V plénu vystoupila též zástupkyně MŠMT s informacemi o změnách financování studentů se specifickými potřebami na vysokých školách. Další podnětné příspěvky v plénu zazněly k terminologickému upřesňování obsahu poradenské práce (i v souvislosti s evropskými iniciativami) či k pojetí „nové kariéry“ a nových pohledů na kariérové poradenství.

Zajímavé byly informace o snahách vymezit rámec pro uznávání neformálního vzdělávání kariérových poradců v Evropě (projekt Improve).

Byly představeny hlavní dosavadní výstupy

prezentována široká škála zdrojů - ať teoretických konceptů, či aplikačních přístupů různých psychologických škol - ze kterých lze ve VŠ poradenství čerpat. V příspěvcích byly představeny různé formy a metody

Rozvojového projektu MŠMT „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR. Jedním z výstupů tohoto projektu je nová webová on-line aplikace určená pro evidenci konzultací vysokoškolské poradny. Její využívání je otevřeno bezplatně všem VŠ poradcům v ČR, kteří o ni projeví zájem. V sekci **psychologického poradenství** byla

práce s VŠ studenty - pozornost byla věnována individuálnímu koučování, skupinovému nácviku různých relaxačních technik či dlouhodobému poradenskému procesu v prostředí VŠ poradny. Byly diskutovány podmínky realizace psychologického poradenství na různých vysokých školách a byla konstatována jejich značná variabilita v zá-

vislosti na míře podpory ze strany vedení každé vysoké školy.

V sekci **kariérového poradenství** byla často kladena otázka, kam směřuje současné kariérové x kariérní poradenství, které má nejednotnou terminologii. Chybí popis profese či vzdělávací program pro poradce. Účastníci sekce byli seznámeni s cíli vybraných OPVK projektů, jejichž prostřednictvím jsou na VŠ zaváděny povinně volitelné předměty zaměřené na inovaci studijních oborů, na rozvoj dovedností studenta pro trh práce, na jeho osobnostní rozvoj, plánování profesní kariéry, získávání praktických dovedností v praxi s vazbou přímo na zaměstnavatele. Účastníci sekce se ve svých vstupech také shodli na potřebě hodnocení kvality kariérového poradenství a využívání potenciálu informačních technologií.

Tématy příspěvků v sekci **studijního poradenství** byly podpora studentů v novém prostředí univerzity, formy a metody práce s novými studenty (dokumentováno na projektu UK Studenti radí studentům

a příkladech z univerzit USA), specifika multikulturního poradenství, podpora mobility studentů a také stále více aktuální poradenství v celoživotním vzdělávání.

Diskutovaným tématem v sekci byla i problematika hodnocení kvality poradenských služeb a standardy poradenské práce.

Sekce **speciálně-pedagogického poraden-**

ství formulovala několik závěrů:

a) Poradenství pro VŠ studenty se specifickými potřebami se stává plnohodnotnou aktivitou systému VŠ vzdělávání (viz znamenání vývoj historický i vize MŠMT ve vztahu k financování tohoto typu poradenských služeb).

b) Aplikace diagnostické baterie pro dospělé dyslektiky se ukazuje jako vhodná a je potřebné na ní dále pracovat.

c) Přechod od kvantitativního ke kvalitativnímu v oblasti speciálního poradenství znamená pečovat o kompetence poradců a současně pracovat na systému kontroly poskytovaných služeb a vykazovaných nákladů.

Příjemné prostředí zámku v Poděbradech, společná procházka lázeňským městem i diskuse v plénu, sekcích či neformálně o přestávkách mezi jednáními vytvořily podmínky pro navázání spolupráce a komunikaci mezi účastníky jak z České republiky, tak i hosty ze zahraničí (Slovenska a USA). ■

→ CAREERCON 2011

SETKÁNÍ VEDOUČÍCH KARIÉROVÝCH CENTER NA EVROPSKÝCH UNIVERZITÁCH

Mgr. Ing. Martin Lukeš, Ph.D., Rozvojové a poradenské centrum VŠE

Ve dnech 18.-21. 5. 2011 se v Reykjavíku uskutečnila konference CareerCon 2011, které se účastnilo na 60 vedoucích kariérových center a kariérových poradců z 19 evropských zemí. Velmi cenné byly výměny zkušeností v různých oblastech kariérového poradenství a řízení kariérových center. Níže uvádím hlavní témata diskuzí, které na konferenci probíhaly.

1. Financování kariérových center - až na výjimky jsou kariérová centra financována vlastní činností, jen ve zcela ojedinělých případech jsou financována univerzitou.

2. Platby za činnosti - dominantní část příjmů center je od zaměstnavatelů, kteří platí za účast na veletrzích pracovních příležitostí, inzerci, zprostředkování stáží (internships), propagaci na univerzitě, partnerství, apod. Centra by se neměla bát své

služby zpoplatňovat.

3. Rozdíly mezi obory - zástupci center se shodli, že uplatnění studentů z ekonomických a technických oborů je bezproblémové a největší problémy s uplatněním mají studenti humanitních oborů. Proto pro tyto studenty realizují výrazně větší množství workshopů a seminářů zaměřených na rozvoj kariérových dovedností, než u oborů jiných.

4. Podpora pro zahraniční studenty - velkým tématem byla podpora zahraničních studentů. Byl zmíněn příklad anglické univerzity, která pro své čínské studenty pořádá veletrh pracovních příležitostí přímo v Šanghaji. I další univerzity pořádají specializované veletrhy pracovních příležitostí, například pro své čínské, malajské či indické studenty. Velkým tématem jsou také obtíže se sháněním zahraničních stáží pro české studenty.

5. Zajímavou stránkou je www.academia-europe.eu, na které mohou kariéroví poradci nalézt příležitosti pro svůj další rozvoj.

6. Jako příklad dobré praxe by se dala označit Polytechnika v Miláně, kde provádějí podrobnou analýzu toho, kolik absolventů z jednotlivých oborů firmy hledají (mají více než 3000 inzerátů ročně) a jaké počty studentů oproti tomu v jednotlivých oborech studují. Podle toho jsou schopni určit, v jakých oborech nabídka studentů převyšuje poptávku a naopak. Tuto zpětnou vazbu pak komunikují s vedením univerzity, které podle toho upravuje nabídku studia.

Více informací o konferenci je možné nalézt na webové stránce <http://www.careercon.eu/>. ■

→ PROJEKT ROZVOJ ŠKOLNÍCH PORADENSKÝCH PRACOVÍŠŤ –VIP II

PhDr. Jana Zapletalová, náměstkyně Národního ústavu pro vzdělávání, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

V současné době se chýlí ke svému závěru projekt „Rozvoj školních poradenských pracovišť – VIP II“, který byl zahájen v červenci 2009, zakončen bude 30. září 2011. Jedná se o individuální národní projekt, který je realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost s podporou Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Do 30. 6. 2011 realizoval projekt Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (IPPP ČR) jako partner MŠMT. Od 1. 7. 2011, kdy došlo ke sloučení IPPP ČR s Národním ústavem odborného vzdělávání a Výzkumným ústavem pedagogickým, je partnerem MŠMT a realizátorem projektu nástupnická organizace Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Projekt je zaměřen na prevenci a řešení široké škály rizik, která mohou ovlivňovat průběh vzdělávání a další životní dráhu žáků (takovým rizikem jsou např. speciální vzdělávací potřeby, poruchy chování, absence kulturního kapitálu v rodině, sociální vyloučenost prostředí, ze kterého dítě přichází do školy, kulturní odlišnost aj.). Do projektu je zapojeno 175 základních a středních škol v celé ČR, na kterých jsou vytvořena školní poradenská pracoviště se školními psychology a/nebo školními speciálními pedagogy (celkem 252 psychologů a speciálních pedagogů, z nichž 47 zastává úlohu metodika). Činnost školních psychologů a školních speciálních pedagogů je hrazena z prostředků projektu. Odborníci ve školách poskytují služby žákům a jejich rodičům, pedagogům i spolupracujícím subjektům. Služby žákům se orientují na individuální i skupinové poradenské a intervenční služby (diagnostika, jednorázové konzultace i opakované intervenční činnosti, práce se třídou). Důležitou součástí práce je komunikace s pedagogickými pracovníky

(třídními učiteli, výchovnými poradci, školními metodiky prevence, případně s asistenty pedagoga). Výsledky ukazují, že těžiště podpory u obou skupin odborníků spočívá v péči o žáky, předmětem podpory je u školních speciálních pedagogů převážně reedukace, u školních psychologů se oblasti podpory liší dle aktuálních potřeb žáků a harmonogramu školního roku.

Školním psychologům a školním speciálním pedagogům je ze strany IPPP ČR poskytována metodická podpora, která zahrnuje metodické vedení, konzultační pomoc těmto odborníkům v jejich přímé práci se žáky, rodiči a pedagogy. Metodici také pomáhají psychologům a speciálním pedagogům v komunikaci s vedením školy a s celým pedagogickým sborem.

Projekt je pokračováním projektu z OP RLZ VIP-Kariéra, který se věnoval zejména vytváření školních poradenských pracovišť v zapojených školách a specifickým pracím v zapojených školách s ohledem na jejich potřeby v oblasti poradenských služeb. Klíčovým tématem bylo poskytování poradenských služeb v souvislosti s volbou povolání a specifika těchto služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tématem pokračujícího projektu jsou „rizika ve vzdělávání“, tedy co je vnímáno jako rizikové ve školním prostředí, jaké strategie jednotlivé školy volí při práci s těmito riziky, jak hodnotí efektivitu zvolených strategií a jak vnímají roli psychologů a speciálních pedagogů při řešení těchto rizik. Velká pozornost je věnována integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí. Projekt je zaměřen i na specifika práce s žáky mimořádně nadanými i selhávajícími ve vzdělávání a zvláštní pozornost je věnována také žákům se specifickými poruchami chování.

Součástí aktivit projektu je metodická pod-

pora školám v Moravskoslezském kraji, které zaměstnávají školní odborníky z prostředků kraje.

Školní psychologové a školní speciální pedagogové působící v zapojených školách se od počátku projektu účastní vzdělávacích aktivit. Model jejich vzdělávání je vícestupňový, takže umožňuje vycházet z kompetencí, které tito odborníci získali předchozí praxí a již absolvovaným DVPP. Vzdělávání pro odborníky, kteří začínají pracovat ve škole, je zaměřeno na vytvoření základních kompetencí pro práci školního psychologa nebo školního speciálního pedagoga: jednotlivé vzdělávací programy se zpočátku věnovaly zejména specifickým poskytování poradenských služeb ve škole, problematice přijímání zakázek

ze strany vedení školy, pojetí informovaného souhlasu s poradenskými službami ze strany rodičů, posléze byl prostor věnován výcvikům v práci s psychodiagnostickými nástroji a nástroji speciálně pedagogické diagnostiky i práci školního psychologa/speciálního pedagoga se školními třídami. Vzdělávání středně pokročilých odborníků je orientováno zejména na problematiku identifikace rizik ve vzdělávání žáků, prevenci různých forem rizikového chování žáků a včasnou intervenci v případě jejich projevů, na otázky inkluze, na problematiku integrace žáků s potřebou podpůrných opatření. Vzdělávání pokročilých odborníků s dlouholetou praxí zahrnuje přípravu na výkon nejnáročnějších psychologických a speciálně pedagogických činností ve škole (např. krizová intervence) a metodických činností v oblasti školních poradenských služeb.

V rámci projektu je provozována **poradenská linka pro pedagogy**. Linka je podpůrnou službou pedagogickým pracovníkům z celé ČR, kterým je nápomocna při řešení problémových výchovných situací týkajících se školního prostředí. Určena je zejména těm, kteří nemají možnost dlouhodobě konzul-

tovat problematické a kritické situácie se školným psychologom či speciálnym pedagógom. Linka poskytuje priame telefonické poradenstvá a disponuje tak tiež rozsáhlou da-

tabázii kontaktů na inštituce, ktoré môžu byť školami využívané. Umožňuje anonymní kontakt a je k dispozícii na telefónnych číslach **841 220 220** a **777 711 439**.

Výstupem projektu jsou také analytické zprávy o stavu poskytovaných služeb ve školách včetně návrhů na doplnění (respektive úpravy) školské legislativy. ■

ROZHOVORY

Mgr. BARBORA ŠEVČÍKOVÁ
školský psycholog na Gymnáziu Olomouc, Čajkovského 9

V roku 2007 som ukončila štúdium jednoborovej psychológie na FFUP v Olomouci. Od roku 2007 pracujem v neziskovej organizácii o.s. ONŽ - pomoc a poradenstvá pre ženy a dievčatá, aktívne tiež spolupracujem s o.s. InternetPoradna.cz a od roku 2008 pracujem na Gymnáziu Olomouc, Čajkovského 9 ako školská psychologička. Momentálne som tretím rokom vo výcviku v kognitívno-behaviorálnej terapii.

Jak dlouho na Gymnáziu Čajkovského pôsobíte a čo Vás vedlo k tomuto rozhodnutiu?

Na gymnáziu pracujem od roku 2008. Najprv to bolo len pár hodín týždenne, od septembra som na gymnáziu na plný úväzok. Dá sa povedať, že k tejto krásnej práci som prišla úplne náhodou. Nikdy predtým som o ničom podobnom neuvažovala, aj keď som v rámci štúdiá voliteľné predmety zo školskej psychológie navštevovala.

S jakými problémami se na Vás študenti najčastejšie obracajú?

Študenti chodia s celou plejádou problémov. Najviac je asi problémov osobných, vzťahových rodinných, ale i výukových či zdravotných. Je to veľmi pestré.

Kolik žáků Vás približne v průběhu měsíce navštíví? Jak dlouhá jsou jejich sezení a kolikrát se sezení obvykle opakuje?

To je rôzne. So študentmi mám okolo 30 konzultácií mesačne, občas pracujem i s triednym kolektívom. Ďalšiu skupinu klientov tvoria učitelia, rodičia a ďalší rodinní príslušníci našich študentov.

Konzultácie trvajú od 10 minút do dvoch hodín, je to skutočne veľmi individuálne. Niektoré konzultácie sú jednorázové, niektoré deti doprevádzam celý školský rok. Niektorí študenti prídu 1x, niektorí 5x, niektorí 20x, záleží to na mnohých okolnostiach

Jakým spôsobom môžu študenti získať informáciu o Vašich službách?

Potrebné informácie mám zavesené na webových stránkach školy, na nástenke, ale tiež sa snažím medzi študentov chodiť a svoje služby im aktívne ponúkať. Snažím sa, aby vedeli, kto som, ako vyzerám a čo im môžem ponúknuť. Proste minimalizovať obavu z neznámeho.

Pokud Vašich služieb využijú, vyplýva to z ich vlastného rozhodnutia, alebo je za Vami posilajú učitelia, rodičia?

Odhadla by som to približne na polovicu. Polovica ich chodí z vlastnej potreby, polovica je odoslaná učiteľmi alebo rodičmi.

Poskytujete také kariérové poradenstvá?

Áno. Väčšinou pre študentov na vyššom gymnáziu.

Je o kariérové poradenstvá medzi študentmi záujem? Co konkrétne v této oblasti študentom nabízíte?

Záujem určite je. Študenti si dobre uvedomujú dôležitosť svojho rozhodnutia ohľadne voľby profesnej dráhy. Konzultácie sú väčšinou rozdelené do troch sedení, ktoré obsahujú rozhovor, diagnostiku osobnosti, profesnej orientácie a niekedy i rozumových schopností. Potom to celé poskladáme a snažíme sa spolu nájsť nejakú cestu, ktorá by študentovi vyhovovala a zároveň mal pre svoje rozhodnutie predpoklady. Veľkú časť práce zastane aj naša výchovná poradkyňa. Zháňa aktuálne materiály, pomáha s prihláškami, organizuje besedy na úrade práce...

Realizujete také skupinové poradenstvá?

Nie, uprednostňujem individuálne poradenstvo.

Domnívate sa, že študenti potrebujú širšiu ponuku poradenských služieb (napríklad v oblasti psychologického či kariérového poradenstva)?

Áno, určite. Na niektorých stredných školách sa k takýmto službám dostanú študenti len okrajovo.

Obecně přetrvává mínění, že chodit k psychologovi je něco negativního. Vnímají to tak i Vaši študenti?

Našťastie to už väčšina našich študentov vníma ako úplne normálnu službu, ale stále sa nájdu takí, ktorí sa stigmatizácie od psychológa boja.

Jak probíhá Vaše spolupráce s rodičmi a učiteľmi?

Mám veľké šťastie, pretože spolupráca s učiteľmi je na našej škole skvelá. Taktiež väčšina rodičov reaguje na moju prítomnosť na škole pozitívne.

Považujete míru poskytování psychologického a kariérového poradenství na středních školách za optimální? Co by se případně mělo změnit či zlepšit?

Nevím, ako je to na iných stredných školách, ale myslím si, že i pri výborne funguj-

úcom ŠPP bez školského špecialistu na toto jednoducho nie je čas.

Absolvujete v súčasnej dobe tréningy, prípadne ďalšie vzdelávanie? Účastníte sa supervízií?

Snažím sa priebežne ďalej vzdelávať, robím si psychoterapeutický výcvik, navštevujem semináre a kurzy z oblasti školskej psychológie, učím sa pracovať s diagnostickými metódami a zúčastňujem sa supervízií, ale tých nikdy nie je dost. ■

ZAHRAŇIČNÍ ZKUŠENOST

→ MASTER IN COUNSELLING NA UNIVERSITY SAINS MALAYSIA

Mgr. Iva M. Tahová, Profesně poradenské centrum FF UP v Olomouci

Při mé cestě do Malajsie jsem navštívila University Sains Malaysia, School of Educational Studies, která nabízí magisterský program Master in Counselling. Vedoucí programu profesorka Susie See Ching Mey je proděkanou pro spolupráci s firmami a komunitou a v tomto období zároveň i prezidentkou APECA (Association of Psychological and Educational Counsellors of Asia-Pacific, www.apeca-2010.org). Doktorát získala v USA v oblasti studia poradenství. Asijsko-pacifická oblast má globálně v oblasti poradenství blízko k americké tradici. Vyjma vnímání a přijímání psychologické podpory. Ta není mezi obyvatelstvem většiny asijských zemí přijímána bez bariér.

Prezenční studium Poradenství trvá 2 roky (1,5 roku studia a půlroční stáž). Distanční studium trvá 3 roky (2,5 roku studia a půlroční stáž). Program se soustředí především na kariérové a studijní poradenství. Psychologické poradenství je v kompetenci katedry psychologie. Studium je rozděleno na stěžejní

část (27 kreditů v oblasti obecných znalostí a 8 kreditů výzkumných dovedností) a 18 kreditů za specializační předměty. Specializace je rozdělena do 4 oblastí: poradenství pro děti a adolescence; manželské a rodinné poradenství; krizové poradenství a organizační poradenství (poradenství ve firmách). Studenti si volí jednu specializaci, nicméně navštěvovat mohou i kurzy dalších specializací. Při realizaci stáže a výzkumného projektu má každý student svého školitele, se kterým své plány a jednotlivé kroky konzultuje. Setkání se konají alespoň 1x do týdne.

Absolventi programu Counselling se stávají certifikovanými poradci a je jim tímto umožněné vykonávat relevantní praxi.

Aby byl program vysoce ceněn ze strany potenciálních zájemců, je pravidelně hodnocen nezávislými externími hodnotiteli. Ti hodnotí jednotlivé kurzy, proces závěrečných zkoušek a realizované výzkumy. Komise hodnotitelů je ustanovována zástupci vedení univerzity a je volena na období 3 let.

Dalším zajímavým faktem v oblasti poradenství byl pro mě mentorský program určený pro zaměstnance univerzity. Tento mentorský program v oblasti duševního zdraví, určený především pro vyučující univerzity, byl zaveden před několika roky. Vyučující, kteří mají zájem stát se mentory, projdou týdenním výcvikem mentorů a stávají se tak mentory pro své kolegy a kolegyně. Zájemci o využití služeb mentora si mohou vybrat ze seznamu univerzitních mentorů dle preference (domovské pracoviště mentora, věk, pohlaví atd.). Program je zaštitěn National Board of Certified Counsellors. Sezení se obvykle týkají problémů na pracovišti, v rodině, plánování další kariéry atd. Klienti s psychiatrickými záležitostmi jsou samozřejmě odkazováni na relevantní pracoviště.

Zajímavou skutečností je i to, že University Sains Malaysia je partnerskou univerzitou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, a to v rámci v Erasmus Mundus projektu Master in Special Education Needs.

AKTUALITY

→ ZÁVĚREČNÁ KONFERENCE PROJEKTU ROZVOJ PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V ČR

Dne **29. listopadu 2011** proběhne na půdě VŠE v Praze závěrečná konference projektu Rozvoj psychologického poradenství na VŠ v ČR. Více informací včetně programu najdete **od 1. října 2011** na projektovém webu

www.rozvojvsporadenstvi.cz. Ústředním tématem konference bude psychologické poradenství na vysokých školách se zaměřením na moderní poradenské a vzdělávací aktivity. Mezi prezentujícími budou zástupci

poradenských pracovišť jednotlivých partnerských vysokých škol, zástupci Asociace vysokoškolských poradců a dalších odborných organizací.

→ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE PORADENSKÉ DNY „INTEGRACE, INKLUZE A RIZIKA VE VZDĚLÁVÁNÍ“

Ve dnech **3.–5. října 2011** proběhne mezinárodní konference Poradenské dny „Integrace, inkluze a rizika ve vzdělávání“. Akci pořádá Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, divize Institutu pedagogicko-psychologického poradenství a koná se v hotelu Jezerka v Seči Ústupkách.

Témata konference:

- Integrace a inkluze ve výzkumu a v praxi
- Rozvoj gramotnosti a prevence poruch učení
- Rodina a práce školy a škol. porad. zařízení s rodinou
- Prevence předčasných odchodů ze

vzdělávání

- Prevence rizikového chování žáků

Konference je pořádána s finanční podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Více informací na <http://www.ippp.cz/>.

→ VI. ROČNÍK KONFERENCE „VYSOKOŠKOLSKÉ STUDIUM BEZ BARIÉR“ A XV. ROČNÍK ODBORNÉ KONFERENCE „HANDICAP 2011“ S MEZINÁRODNÍ ÚČASTÍ

Technická univerzita v Liberci - Akademická poradna a centrum podpory a Sdružení TULIPAN, o. s. pořádají **ve dnech 22. a 23. září 2011** v areálu Technické univerzity v Liberci tradiční odbornou dvoudenní konferenci s mezinárodní účastí „VYSOKOŠKOLSKÉ STUDIUM BEZ BARIÉR“ zaměřenou na nové trendy a zkušenosti

ve zpřístupňování studia na vysokých školách lidem se zdravotním postižením a specifickými potřebami. Na programu budou témata zahrnující podpůrné „technologie“ a specializované vysokoškolské poradenství
Dále pořádají konferenci „HANDICAP 2011“ zaměřující se na širší či multioborové aspekty

vzdělávání, zaměstnávání, ucelené rehabilitace i občanské a sociální participace osob se zdravotním postižením.

Bližší informace zašle na vyžádání

iveta.pospisilova@tul.cz.

→ FESTIVAL VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH AEDUCA 2011

Ve dnech **12. – 14. září 2010** pořádá Univerzita Palackého v Olomouci Festival vzdělávání dospělých AEDUCA. V prostorách Uměleckého centra UP (Konvikt) se i letos už po sedmé sejdou odborníci, aby debatovali o aktuálních trendech ve vzdělávání dospělých.
Letošním tématem je **Vzdělání v souvislostech**. Festival vzdělávání dospělých tvoří kromě

doprovodného programu odborné konference a workshopy na téma:

- Současná role vzdělávání dospělých v souvislostech
- Aktuální metody ve vzdělávání dospělých
- (Ne)systémový přístup k financování dalšího vzdělávání
- Andragogické dialogy

- Strategie Age managementu v ČR
- Možnosti a limity vzdělávání seniorů

Místo konání: Umělecké centrum Univerzity Palackého (Konvikt), Univerzitní 3, Olomouc

Více informací o programu včetně přihlášky naleznete na www.aeduca.cz.

→ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE PROFESNÍ DESIGNOVÁNÍ A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ „VÝZVY A NOVÉ HORIZONTY“

12. - 14. září 2011

Padova, Itálie

<http://www.euroguidance.cz/cz/link-akce>

Konkrétní témata konference naleznete zde: <http://larios.psy.unipd.it/conference2011/eng/themes.php>

Konferenčními jazyky budou angličtina a italština

→ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE KARIÉROVÝ ROZVOJ

19. - 21. října 2011

Kapské město, Jihoafrická republika

<http://www.pace.za.com/conference/>

Konference umožní přenos různých modelů kariérového poradenství, které jsou realizovány v zemích po celém světě. Kariérové poradenství v kontextu vysoké nezaměstnanosti, nedostatku základních dovedností, nedostatečné financování dalšího vzdělávání je realitou v mnoha zemích.

→ „CESTA VEN Z POUŠTĚ“ - CO POMŮŽE PŘI OSOBNÍ KRIZI ZPŮSOBENÉ ZTRÁTOU

3. - 5. listopadu 2011

Schleiden, Německo

http://www.bvppt.de/index.php?article_id=54

Konference pořádána německou Profesní asociací pro poradenství, vzdělávání a psychoterapii (BVPPT)

→ KONFERENCE MEZINÁRODNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

13. - 16. září 2011

Copenhagen, Dánsko

<http://www.eaie.org/copenhagen/>

Největší akce svého druhu v Evropě. Workshopy a semináře přiblíží poslední trendy v oblasti mezinárodního vzdělávání.

→ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE VZDĚLÁVÁNÍ A PEDAGOGICKÁ PSYCHOLOGIE

19. - 22. října 2011

Istanbul, Turecko

<http://iceepsy.org/>

Konference je příležitostí pro mezi-disciplinární dialog v oblasti výzkumu a terapeutické i vzdělávací praxe na poli pedagogiky a pedagogické psychologie. Zde můžete průběžně hledat konference týkající se psychologie a souvisejících disciplín: <http://www.conferencealerts.com/psychology.htm>

→ AKCE NACADA (National Academic Advising Association - Národní asociace studijního poradenství - USA)

Konference

Výroční konference 2011 „Advising with Altitude“ (již 35 výroční konference)

2. - 5. října 2011

Denver, Colorado

<http://www.nacada.ksu.edu/AnnualConf/2011/index.htm>

Webináře

14. září 2011 - Směrování vpřed: technologie při plánování za účelem udržitelného poradenství

Využití technologií při studijním poradenství (komunikace se studenty, záznamy a plánování poradenských aktivit)

<http://www.nacada.ksu.edu/Webinars/w42.htm>

Upoutávky na aktuální akce z oblasti poradenství najdete také na webových stránkách rozvojového projektu „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“ www.rozvojvsporadenstvi.cz.

**VYSOKOŠKOLSKÉ
PORADENSTVÍ
AKTUÁLNĚ**

Vysokoškolské poradenství aktuálně | Vychází dvakrát ročně | Vydává Profesně poradenské centrum FF UP v Olomouci v rámci rozvojového projektu MŠMT ČR „Rozvoj psychologického poradenství na vysokých školách v ČR“ (www.rozvojvsporadenstvi.cz). | Redakce: Mgr. Diana Hověžáková, Mgr. Iva M. Tahová. Překlady: Mgr. Iva M. Tahová. Grafika: Mgr. Petr Macháček. | Adresa redakce: PPC FF UP v Olomouci, tř. Svobody 26, 772 00 Olomouc | E-mail: ppc@upol.cz | Telefon: +420 585 633 250